

ปัจจัยที่ส่งเสริมการกระทำอันวิบัติกรรมของข้าราชการตำรวจ
ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล

ร้อยตำรวจเอกคุณากร มุ่งดี



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-639-623-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

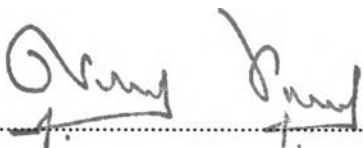
FACTORS AFFECTING THE SUICIDE OF THE
METROPOLITAN POLICE OFFICERS

Police Captain Khunakorn Mungdee


A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Sociology
Department of Sociology and Anthropology
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 1998
ISBN 974-639-623-4

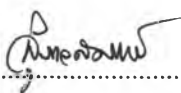
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่ส่งเสริมการกระทำอัตวินิบาตกรรมของข้าราชการตำรวจ ในสังกัด
กองบัญชาการตำรวจนครบาล
โดย ร้อยตำรวจเอก คุณากร มุ่งดี
ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาวดี มิตรสมหวัง

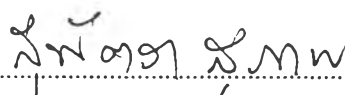
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

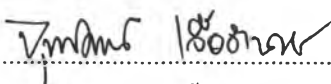

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภาวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จามพิศ สัตย์สงวน)


.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาวดี มิตรสมหวัง)


.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุพัตรา สุภาพ)


.....กรรมการ
(อาจารย์ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย)

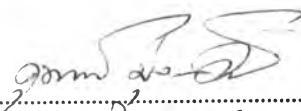
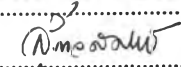
พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

คุณากร มุ่งดี, ร้อยคำตรวจเอก : ปัจจัยที่ส่งเสริมการกระทำอัตวินิบาตกรรมของข้าราชการ
ตำรวจในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล (FACTORS AFFECTING THE SUICIDE
OF THE METROPOLITAN POLICE OFFICERS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. สุภาวดี
มิตรสมหวัง, 150 หน้า. ISBN 974-639-623-4

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมการกระทำอัตวินิบาตกรรมของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล นั้น เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งเสริมการกระทำอัตวินิบาตกรรมของข้าราชการตำรวจ ลักษณะครอบครัว และสภาวะทางสังคมของข้าราชการตำรวจผู้ซึ่งได้กระทำอัตวินิบาตกรรมไปแล้ว โดยการศึกษาครั้งนี้ได้มุ่งประเด็นการศึกษาไปยังตัวแปรทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ภาวะหนี้สิน รายได้ รวมทั้งค่าครองชีพ 2) ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ความเครียดที่เกิดจากการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ 3) ปัจจัยทางจิตใจ ได้แก่ ความยากลำบากในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 4) ปัจจัยทางร่างกาย ได้แก่ ปัญหาเรื่องความเจ็บป่วยเรื้อรังที่ต่อเนื่องยาวนาน การศึกษาครั้งนี้ ทำการศึกษาโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ถึงข้อมูลทั่วไปของประชากร ข้อมูลเกี่ยวกับคู่สมรส และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการกระทำ อัตวินิบาตกรรม โดยทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มประชากรในครอบครัวของข้าราชการตำรวจที่ได้กระทำอัตวินิบาตกรรมไปแล้ว ในระหว่างปี พ.ศ. 2537-2540 จำนวน 12 ราย โดยทำการศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เกิดการกระทำดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำอัตวินิบาตกรรมของข้าราชการตำรวจกลุ่มนี้ ในด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องรายได้ ปัญหาค่าครองชีพที่ไม่พอใช้จ่าย รวมทั้งการมีความเป็นอยู่ที่เร้นแค้น แม้ว่าโดยส่วนใหญ่จะไม่มีปัญหาเรื่องหนี้สินก็ตาม ในด้านสังคมพบว่า ส่วนใหญ่ยังคงมีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนฝูง และมีส่วนน้อยที่มีปัญหาในชีวิตครอบครัว ปัจจัยทางด้านจิตใจ พบว่าส่วนหนึ่งมีปัญหาเนื่องมาจากความเครียดที่เกิดจากการทำงาน และถูกกดดันจากผู้บังคับบัญชา สำหรับในด้านปัจจัยทางร่างกาย พบว่าส่วนหนึ่งมีปัญหาในเรื่องการเป็นโรคที่เรื้อรังและรักษาไม่หาย ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น พบว่าปัจจัยต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น ล้วนแต่เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการกระทำอัตวินิบาตกรรมทั้งสิ้น

สำหรับข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ พบว่าส่วนใหญ่จะเป็นบุตรคนสุดท้อง ซึ่งจากการศึกษาพบว่าบุตรคนสุดท้องมักจะได้รับการตามใจ และชอบเอาแต่ใจตนเอง ซึ่งจะมีความอดทนต่อความตึงเครียดต่ำ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการป้องกันเพื่อมิให้เกิดการผิดดังกล่าวเกิดขึ้นอีก โดยทั้งนี้ได้แยกบทบาทเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ 1) บทบาทของกรมตำรวจ กรมตำรวจควรเน้นนโยบายในการป้องกัน มากกว่าการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้มากกว่าเดิม รวมทั้งการสร้างขวัญและกำลังใจให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดมีกำลังใจที่จะต่อสู้ต่อไปในอนาคต 2) บทบาทของคู่สมรส บทบาทของคู่สมรส คู่สมรสควรให้การดูแลเอาใจใส่ครอบครัวให้ดี เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีแก่ครอบครัว ทั้งนี้การกำหนดนโยบายที่แน่ชัด ซึ่งจากการศึกษาพบว่ากรมตำรวจที่อบอุ่น สามารถช่วยลดการกระทำอัตวินิบาตกรรมลงได้

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
สาขาวิชา สังคมวิทยา
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิสิต 1-40. 
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม



กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณา และการสนับสนุนเอาใจใส่จากคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ทุกท่าน เริ่มต้นจาก รองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาและอดีตผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณารับเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาวดี มิตรสมหวัง ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์สุพัตรา สุภาพ และอาจารย์ จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย กรรมการ บุคคลดังกล่าวได้ให้คำแนะนำและทำหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านวิชาการและแนวทางปฏิบัติในการศึกษาวิจัย เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านผู้บังคับการสถาบันนิติเวช กรมตำรวจ ผู้บังคับบัญชาในกองบัญชาการตำรวจนครบาล ตลอดจนเพื่อนข้าราชการตำรวจและครอบครัวของข้าราชการตำรวจที่ได้กระทำอัตวินิบาตกรรมไปแล้วทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าอย่างไม่ปิดบัง นับตั้งแต่เริ่มวิจัย จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ความรักความอบอุ่นอบรมสั่งสอน สนับสนุน และคอยเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมุ่งมั่นจนพบกับความสำเร็จในที่สุด หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติในอนาคต ผู้วิจัยขออุทิศผลบุญดังกล่าวแด่ผู้มีพระคุณตามที่ได้กล่าวถึงข้างต้นทุกท่าน

ร้อยตำรวจเอก คุณากร มุ่งดี

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	5
ขอบเขตการศึกษา.....	6
นิยามตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำอัตวินิบาตกรรม	8
นิยามและความหมายของการกระทำอัตวินิบาตกรรม	8
การกระทำอัตวินิบาตกรรมในลักษณะที่เป็นปัญหาสังคม	11
ขอบเขตของพฤติกรรมการกระทำอัตวินิบาตกรรม	13
ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำอัตวินิบาตกรรม	14
การจำแนกประเภทของการกระทำอัตวินิบาตกรรม	17
วิธีการกระทำอัตวินิบาตกรรม	18
ความสูญเสียที่เกิดจากการประกอบอัตวินิบาตกรรม	23
ลักษณะที่บ่งบอกว่าบุคคลมีแนวโน้มที่จะกระทำอัตวินิบาตกรรม	24
งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	27
การกระทำอัตวินิบาตกรรมของตำรวจ	34
ตัวอย่างคดีการฆ่าตัวตายของข้าราชการตำรวจ	36
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	38
สมมติฐาน	41
นิยามคำศัพท์	41
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
วิธีการศึกษา	42
ประชากรที่ใช้ในการศึกษา	43
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	43
การรวบรวมข้อมูล	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	45
บทที่ 4 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล	
การกระทำอัตวินิบาตกรรมของข้าราชการตำรวจอันเนื่องมาจากปัจจัยทาง	
ร่างกาย	46
- กรณีศึกษารายที่ 1	46
การวิเคราะห์	49
- กรณีศึกษารายที่ 2	53
การวิเคราะห์	55
- กรณีศึกษารายที่ 3	58
การวิเคราะห์	61
- กรณีศึกษารายที่ 4	64
การวิเคราะห์	66
การกระทำอัตวินิบาตกรรมของข้าราชการตำรวจอันเนื่องมาจากปัจจัยทาง	
เศรษฐกิจ	69
- กรณีศึกษารายที่ 1	69
การวิเคราะห์	74
- กรณีศึกษารายที่ 2	78
การวิเคราะห์	81
- กรณีศึกษารายที่ 3	86
การวิเคราะห์	89
การกระทำอัตวินิบาตกรรมของข้าราชการตำรวจอันเนื่องมาจากปัจจัยทาง	
ด้านจิตใจ.....	93
- กรณีศึกษารายที่ 1	93
การวิเคราะห์	96

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- กรณีศึกษารายที่ 2	100
การวิเคราะห์	102
- กรณีศึกษารายที่ 3	106
การวิเคราะห์	109
การกระทำอัตวินิบาตกรรมของข้าราชการตำรวจอันเนื่องมาจากปัจจัยทาง สังคม	114
- กรณีศึกษารายที่ 1	114
การวิเคราะห์	117
- กรณีศึกษารายที่ 2	122
การวิเคราะห์	125
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	129
ข้อมูลปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการฆ่าตัวตายของข้าราชการตำรวจดังกล่าว	130
ผลการทดสอบสมมติฐาน	131
ข้อค้นพบของการวิจัย	133
ข้อเสนอแนะ	133
บทบาทของกรมตำรวจ	134
บทบาทของคู่สมรส	136
ข้อจำกัดของการวิจัย	136
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	137
รายการอ้างอิง	139
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถามโครงการวิทยานิพนธ์	143
ประวัติผู้วิจัย	150

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตารางแสดงข้าราชการตำรวจที่เสียชีวิตเนื่องจากการกระทำอัศวินบาตกรรม ปี 3 พ.ศ.2539	
2 ตารางแสดงจำนวนข้าราชการตำรวจที่กระทำอัศวินบาตกรรมในแต่ละปี	4
3 ตารางแสดงความถี่การฆ่าตัวตายที่วราชอาณาจักร ปี 2535-2538	12
4 ตารางแสดงการฆ่าตัวตายของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ระหว่างปี พ.ศ. 12 2535-2538	
5 ตารางแสดงตัวเลขของข้าราชการตำรวจที่กระทำอัศวินบาตกรรมในรอบ 35 10 ปี ที่ผ่านมา	